

торговельно-економічного університету. Львів : Вид-во Львівського торговельно-економічного університету. 2024. № 78. С. 7-15.

2. Куцик П. О., Марценюк Р. А., Воронко Р. М. Внутрішній контроль прокату майна в управлінні підприємством: теоретико-методичний аспект. Підприємництво і торгівля. № 41, 2024, С.39-46. <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-41-05>

УДК: 657.422

Куцик Петро Олексійович,
д. е. н., професор, ректор,
Львівський торговельно-економічний університет
м. Львів, Україна

АУДИТ СУБ'ЄКТІВ БІЗНЕСУ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ДІЯ СІТІ: ВИМОГИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

ІТ-сектор України нині залишається одним з ключових рушіїв економіки, забезпечуючи ~4,4% ВВП країни та близько 38% всього експорту послуг [1]. Галузь високих технологій стала стратегічно важливою як джерело валютних надходжень та робочих місць, а отже тенденції на ринку праці ІТ-фахівців безпосередньо впливають на економічний розвиток. У 2022–2023 рр. провідні технологічні компанії світу зіткнулися з різким падінням капіталізації та прибутків, що призвело до масових звільнень – лише у першому кварталі 2023 року в глобальному масштабі було скорочено понад 167 тисяч ІТ-працівників [2]. Для українського ІТ-ринку ці виклики поєдналися з воєнними ризиками, відтоком кадрів та зниженням попиту на аутсорсингові послуги. Все це обумовлює необхідність глибоко проаналізувати сучасні тенденції ринку праці ІТ-фахівців і їхній вплив на економіку України.

Обсяги експорту ІТ-послуг стрімко зростали до повномасштабної війни: у 2020 році експорт комп'ютерних послуг становив близько \$5 млрд, у 2021 році – \$6,8 млрд (зростання на 32% за рік) [1]. Навіть у 2022 році, попри шок від початку воєнних дій, галузь продемонструвала стійкість – експорт ІТ-послуг зріс на 5,8% і досяг рекордних ~\$7,3 млрд [3]. Однак у 2023 році вперше за останнє десятиліття намітилась негативна динаміка: експорт ІТ-послуг скоротився приблизно на 8,5% порівняно з попереднім роком, до \$6,7 млрд [4]. Це зумовлює актуальність аналізу сучасних тенденцій та факторів впливу на експорт ІТ-послуг України, а також оцінки перспектив на 2024–2025 роки в умовах продовження війни.

Для підтримки ІТ-бізнесу в Україні ще до повномасштабної війни був прийнятий закон «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» від 15.07.2021 року №1667-IX (надалі – Закон) [5], відповідності до якого ІТ-компанії (резиденти Дія Сіті) мають державну підтримку у вигляді пільг в оподаткуванні при провадженні своєї діяльності.

Використання пільг в оподаткуванні та їх відповідність нормам частини

першої ст. 5 Закону [5], підтверджується аудитом такої діяльності. Метою аудиту є надання незалежного висновку за результатами перевірки діяльності та її інформації про предмет завдання резидента Дія Сіті, викладеного у Звіті про відповідність, що визначено Порядком подання та розгляду звіту про відповідність резидента Дія Сіті та незалежного висновку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 року №1492 та іншими нормативними документами, що регулюють питання щодо тверджень, викладених у звіті резидента Дія Сіті.

Завдання з аудиту підлягають виконанню відповідно до (випущеного Радою з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості) Міжнародного стандарту завдань з надання впевненості 3000 (переглянутого) «Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації» [6]. Завдання виконуються при дотриманні вимог незалежності та інших етичних вимог, викладених у Міжнародному кодексі етики професійних бухгалтерів (включно з Міжнародними стандартами незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для професійних бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог, які діють в Україні.

Предметом завдань з аудиту є твердження: 1) про розмір середньої місячної винагороди працівникам на гіг-спеціалістам за кожен календарний місяць звітного періоду; 2) про середньооблікову кількість працівників та гіг-спеціалістів (у разі залучення) за підсумками кожного календарного місяця звітного періоду; 3) про розмір частки кваліфікованого доходу, отриманого за звітний період, у загальному доході, отриманому за звітний період.

Щодо першого твердження, то слід зазначити, що розмір середньої місячної винагороди залученим працівникам та гіг-спеціалістам має становити не менше, ніж еквівалент 1200 євро за офіційним курсом НБУ гривні щодо євро, станом на перше число відповідного календарного місяця. Для виконання даного завдання перевіряються: гіг-контракти, трудові контракти, штатні розписи, таблиці обліку робочого часу, дані розрахунково-платіжних відомостей з нарахування заробітної плати гіг-спеціалістам і працівникам, виписки з поточних рахунків, документи, які підтверджують виплату заробітної плати (винагороди) та податків і зборів, інші документи, що стосуються питань нарахування та виплати заробітної плати працівникам резидента Дія Сіті та винагороди гіг-спеціалістам за гіг-контрактами. Обов'язково проводиться перерахунок середньої місячної винагороди гіг-спеціалістам і працівникам за кожний календарний місяць звітного періоду та співставляється інформація з «Податковим розрахунком сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску» за кожний звітний період року.

Щодо другого твердження, то середньооблікова кількість працівників і гіг-спеціалістів юридичної особи (у разі залучення) за підсумками кожного календарного місяця, становить не менше дев'яти осіб. Основою для розрахунку середньооблікової кількості працівників та гіг-спеціалістів є первинна облікова документація з кадрових питань, серед яких: накази про прийняття на роботу та

звільнення з роботи, гіг-контракти, трудові контракти (договори), штатний розклад, таблиці обліку робочого часу, інші документи, що стосуються ведення кадрового обліку. Перевіряються «Повідомлення про прийняття працівника на роботу, укладення гіг-контракту» за перевіряємий рік, що подаються до ДПС і «Податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску» за відповідний рік.

Щодо третього твердження, сума кваліфікованого доходу юридичної особи, отриманого за перших три календарних місяці, наступні за календарним місяцем, в якому юридичною особою набуто статус резидента Дія Сіті, становить не менш як 90 відсотків суми її загального доходу за такий період, а сума кваліфікованого доходу, отриманого за кожен календарний рік перебування у статусі резидента Дія Сіті, становить не менш як 90 відсотків суми загального доходу юридичної особи за той самий період (за наявності загального доходу). Інформація має відповідати вимогам НПСБО 15 «Дохід» і відповідати сумах відображених у «Звіті про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід).

Обов'язковим є виконання процедур по суті щодо порівняння даних, наведених у фінансовій звітності, податковій звітності, бухгалтерському обліку, первинних документах і договірній документації щодо загального обсягу доходу (виручки), отриманого у відповідному році. З цією метою проводиться перевірка: відповідності документів, пов'язаних з нарахуванням доходів від надання послуг (актів приймання-передачі наданих послуг, рахунків за надані послуги) з умовами контрактів (договорів), банківським випискам, даним бухгалтерського обліку; належності контрактів з надання послуг до кваліфікованого доходу (відповідність переліку видів діяльності, наведених у частині 4 статті 5 Закону, як види діяльності, здійснення яких стимулюється шляхом створення правового режиму Дія Сіті); питомої ваги кваліфікованого доходу у загальному обсязі отриманих доходів за звітний період.

При перевірці кваліфікованого доходу на відповідність переліку видів діяльності, наведених в ч.4 ст. 5 Закону як види діяльності, здійснення яких стимулюється шляхом створення правового режиму Дія Сіті, встановлюється, що кваліфікований дохід сформований від здійснення основного виду діяльності: Комп'ютерне програмування (код КВЕД 62.01), що відповідає вимогам ч.4 ст.5 Закону.

За результатами виконання завдання (перевірки) вказується чи аудитор отримав документи та інформацію в достатньому обсязі для висловлення вмотивованої, об'єктивної, неупередженої та обґрунтованої думки з приводу інформації про предмет завдання та обґрунтовану впевненість щодо кожного із тверджень резидента Дія Сіті. У завершені дається загальний висновок – твердження резидента Дія Сіті, викладені у Звіті про відповідність, підготовлено правильно у всіх суттєвих аспектах на основі критеріїв, встановлених п.п. 2-4 ст. 5 Закону України 1667-ІХ «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» та відповідають даним бухгалтерського обліку (якщо є зауваження, то вони зазначаються).

Список використаних джерел:

1. Львівський ІТ Кластер. Українська техгалузь на третій рік війни: результати ІТ Research Ukraine 2024. Стійкість як нова реальність [Електронний ресурс]. Львівський ІТ Кластер, 27.11.2024. – URL: <https://itcluster.lviv.ua/ukrayinska-tehgaluz-na-tretij-rik-vijny-rezultaty-it-research-ukraine-2024-stijkist-yak-nova-realnist> (дата звернення: 24.02.2025).
2. Statista. Worldwide tech layoffs due to COVID-19 [Електронний ресурс]. Statista, 2024. – URL: <https://www.statista.com/statistics/199999/worldwide-tech-layoffs-covid-19> (дата звернення: 24.02.2025).
3. Падіння експорту ІТ-послуг у 2024 році склало понад 4%. Що далі? [Електронний ресурс]. Асоціація “ІТ Україна”. – 31.01.2025. – Режим доступу: <https://itukraine.org.ua/padinnya-eksportu-it-poslug-u-2024-rotsi-sklalo-ponad-4-shho-dali>, вільний. – Дата звернення: 28.02.2025.
4. Експорт ІТ-послуг вперше за тривалий час знизився у річному показнику – дані за 2023 рік [Електронний ресурс]. Асоціація “ІТ Україна”. – 24.02.2025. – Режим доступу: <https://itukraine.org.ua/eksport-it-poslug-vpershe-za-trivalij-chas-znizivsya-u-richnomu-pokazniku-dani-za-2023-rik>, вільний. – Дата звернення: 28.02.2025.
5. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 року №1667-IX: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-IX#Text>
6. Міжнародного стандарту завдань з надання впевненості 3000 “Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації”: [https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-2_%D1%83%D0%BA%D1%80%20\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/2016-2017-IAASB-Handbook-Volume-2_%D1%83%D0%BA%D1%80%20(1).pdf)
7. Antoniuk, O., Kutsyk, P., Brodska, I., Kolesnikova, O. & Struk, N. (2021). Institutionalization of Accounting and Auditing Services in Ukraine: Genesis, Evaluation, Analysis. *Independent Journal of Management & Production*, 12(3), s123-s137. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v12i3.1530>
8. Kutsyk, P., Fabiianska, V., Babich, I., Ilashchuk, S., Voronko, R. & Savitska, S. (2021). UDITOR'S PROFESSIONAL SKEPTICISM: A CASE FROM UKRAINE. *Independent Journal of Management & Production*, 12(3), s281-s295. DOI: <https://doi.org/10.14807/ijmp.v12i3.1529>

УДК 657.6

Лещенко Дмитро Костянтинович,
аспірант кафедри аудиту,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна,

ЕТИКА ТА ПРОФЕСІОНАЛІЗМ У ВНУТРІШНЬОМУ АУДИТІ

Робота внутрішнього аудиту спирається на довіру вищого управлінського персоналу та власників (акціонерів) організації. У зв'язку з чим дуже важливо, щоб керівник підрозділу й усі внутрішні аудитори серйозно ставилися до норм, викладених у принципах етики, та робили все можливе для їх дотримання. Внутрішній аудит являє собою високоінтелектуальну діяльність, яка потребує